

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/101/2015
Identifikačné číslo spisu:	2307215349
Dátum vydania rozhodnutia:	10.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2307215349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti povinnému: S. C., nar. XX. E. XXXX, bytom H., o vymoženie 617,37 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 15Er/876/2007, o odvolaní a dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 30. decembra 2013, č. k. 21CoE/99/2013-64 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolacie konanie z a s t a v u j e .
- II. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- III. Dovolanie oprávneného o d m i e t a .
- IV. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Galanta poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku zo dňa 10. apríla 2007 sp. zn. SR 2208/07 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Galanta uznesením zo dňa 06. decembra 2012, č. k. 15Er/876/2007-36 exekúciu zastavil. Súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. V odôvodnení uznesenia poukázal na ustanovenie § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona o rozhodcovskom konaní, § 3 ods. 1, § 52, § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1 a 2, § 2 písm. a/, b/ a § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, Smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a rozhodnutia Súdného dvora Európskej únie C-240-244/98, C-168/2005, C-40/2008 a C-243/2008. Prvostupňový súd mal za to, že v danom prípade bola exekúcia vedená na podklade neúčinného exekučného titulu, nulitého právneho aktu - označeného rozhodcovského rozsudku. Právny vzťah medzi účastníkmi posúdil súd ako spotrebiteľský, na ktorý je potrebné aplikovať spotrebiteľské právo. Súčasťou zmluvy o úvere zo dňa 24. júla 2006 boli Všeobecné

podmienky poskytnutia úveru, ktoré v bode 17 obsahovali rozhodcovskú doložku. Rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná, a hoci dáva možnosť výberu medzi štátnym a rozhodcovským súdom žalujúcej strane, tento výber je daný iba tomu účastníkovi, ktorý začne konanie skôr, čiže najmä veriteľovi. Veriteľ na základe tejto doložky môže vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný a spotrebiteľ je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Súd prvého stupňa rozhodcovskú doložku vyhodnotil v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ako neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku. Neplatná rozhodcovská doložka nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodovať, preto je rozhodcovský rozsudok nulitný a ako exekučný titul neúčinný. Z tohto dôvodu je exekučný titul v rozpore so zákonom, čo predstavuje dôvod na zastavenie exekúcie.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 30. decembra 2013 č. k. 21CoE/99/2013-64 napadnuté uznesenie vo výroku o zastavení exekúcie ako vecne správne potvrdil. Návrhy oprávneného na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa správne skúmal zákonnosť exekučného titulu, s čím súvisí aj právomoc rozhodcu na prejednanie veci. Vzhľadom na to, že právomoc rozhodcu mala založiť rozhodcovská doložka obsiahnutá v obchodných podmienkach, bolo potrebné riešiť otázku platnosti tejto doložky. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a tiež posúdil rozhodcovskú doložku ako nekalú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Oprávneným naformulovaná rozhodcovská doložka znemožňuje voľbu povinného dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom v prípade, ak veriteľ podá žalobu u rozhodcu. Dojednaná rozhodcovská doložka spôsobuje hrubú jednostrannú výhodnosť pre dodávateľa pretože výber rozhodcu dodávateľom nemal spotrebiteľ možnosť ovplyvniť a mohol zmluvu, ktorá bola vopred pripravená, len ako celok prijať alebo odmietnuť. Rozhodcovská doložka dojednaná za týchto podmienok môže ľahko slúžiť na obchádzanie platnej právnej úpravy slúžiacej na ochranu spotrebiteľa. Návrhy na prerušenie odvolacieho konania zamietol s odôvodnením, že v danom prípade nevznikla potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únievého práva na Súdny dvor EÚ, resp., že nedospel k záveru o rozpore ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s Ústavou Slovenskej republiky, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu, proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie, podal dovolanie oprávnený, ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. a/, b/, d/, e/, f/ O. s. p., t. j., že rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, ani zmluvu, na základe ktorej bol vydaný. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Považoval za neprijateľné, aby súd poprel prípustnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, pretože nebol podaný návrh na začatie konania o jeho zrušení, hoci podľa zákona bol potrebný a taktiež boli splnené všetky podmienky pre právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili, že vo veci nevytýčili pojednávanie hoci tak boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie. Uviedol rozsiahlu argumentáciu k skutočnosti, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve uzatvorenej medzi oprávneným a povinným.

Oprávnený podal proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, ktorým žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. apríla 2013 sp. zn. 3OboE/1/2013, ako aj z 18. júna 2013 sp. zn. 3OboE/25/2013) s tým, že: a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a zo 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávannej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a

právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/70/2013, z 18. júna 2014 sp. zn. 3Oboer/81/2013, z 29. júla 2014 sp. zn. 3Oboer/149/2013, z 29. mája 2014 sp. zn. 3Oboer/163/2013 a zo 14. augusta 2014 sp. zn. 3Oboer/229/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. februára 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne, aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
7. ak exekučný súd pri preskúmvaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 7. mája 2014).

Tieto právne závery (viď bod 1. až 7.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. augusta 2012 (zákon bol účinný do 31. decembra 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Dovolateľ namieta, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade exekúciu zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľa však je mylné. V danom prípade však súd prvého stupňa rozhodol o zastavení exekúcie podľa ustanovenia § 57 ods. 2, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Pri zastavení exekúcie podľa uvedeného zákonného ustanovenia, Exekučný poriadok nevyžaduje, a ani v čase účinnosti ustanovenia § 57 ods. 5 Exekučného poriadku nevyžadoval obligatórne nariadenie pojednávania, preto súd prvého

stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov v zmysle písm. b/ až d/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

K dovolateľom vytykanej vade podľa § 237 písm. b/ O. s. p., spočívajúcej v neexistencii právneho dôvodu, aby vystupovalo I. ako vedľajší účastník v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 4 (správne má byť 15Er/876/2007 - pozn. dovolacieho súdu) a neskôr na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 21CoE/99/2013, dovolací súd uvádza, že spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať procesné práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje O. s. p. v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že súd prvého stupňa a aj odvolací súd konali ako s účastníkmi konania so subjektmi, ktoré majú spôsobilosť byť účastníkom konania. Zároveň v predmetnom exekučnom konaní nevystupovalo na strane povinného občianske združenie ako vedľajší účastník. Vzhľadom na uvedené nebolo konanie súdov zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. b/ O. s. p.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

Oprávnený z procesného hľadiska zaviniť, že sa konanie o jeho odvolaní muselo zastaviť a vznikla mu povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 146 ods. 2 O. s. p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenému, ktorý úspech v dovolacom konaní nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.